

фінансових можливостей адаптації до ринку (управління фінансовою гнучкістю), перебудови виробничої бази (управління виробничою гнучкістю).

Список використаних джерел

1. Тарнавська Н. П. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теорія, методологія, практика : моногр. / Наталія Петрівна Тарнавська. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 570 с.

Олена ДУДКІНА

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

МІСЦЕВІ ІНІЦІАТИВИ ТА ПРОЕКТИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ

Державною стратегією регіонального розвитку України до 2020 року визначено, що на сьогодні державна регіональна політика в Україні як ніколи вимагає координації дій та об'єднання ресурсних зусиль всіх суб'єктів публічного управління: органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інституцій громадянського суспільства для досягнення цілей розвитку територій.

Ефективне публічне управління у сфері регіонального та місцевого розвитку передбачає створення бази для реалізації ефективної державної регіональної політики – механізму та інструментарію управління регіональним розвитком, що сприятиме розв'язанню проблем територій, та вимагає, передусім, децентралізації державних повноважень шляхом їх передачі на місцевий рівень з одночасною передачею відповідних фінансових ресурсів, удосконалення процесів стратегічного планування та програмування, запровадження ефективного механізму координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій під час досягнення цілей та реалізації пріоритетних завдань соціально-економічного розвитку територіальних громад.[1]

Ефективне публічне управління у сфері розвитку регіонів та територіальних громад спрямовується на досягнення таких першочергових цілей: децентралізація влади, реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади; удосконалення системи стратегічного планування регіонального розвитку на загальнодержавному та регіональному рівні; посилення міжгалузевої координації в процесі планування та реалізації державної регіональної політики; інституційне забезпечення регіонального розвитку; підвищення якості публічного управління регіональним розвитком.

У цілому, сучасна нормативно-правова та інституційна база

передбачає, що підвищення якості управління розвитком територіальних громад забезпечуватиметься за рахунок виконання системи завдань, серед яких: підвищення ролі громадських об'єднань у формуванні пріоритетних напрямів розвитку регіонів, їх реалізації та здійсненні контролю за реалізацією; визначення інституційного механізму управління процесом взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадських об'єднань для забезпечення їх участі у формуванні, впровадженні та здійсненні контролю за реалізацією пріоритетних напрямів розвитку регіонів; державного стимулювання співробітництва територіальних громад, що здійснюється на основі законодавчо визначених організаційно-правових засадах, принципах, формах, механізмах такого співробітництва; підтримки організацій громадянського суспільства, діяльність яких спрямована на забезпечення місцевого та регіонального розвитку та сприяє залученню громадян до процесу міжмуніципального співробітництва, до активізації економічного та соціального потенціалу територіальних громад [2].

Зокрема, дієвим інструментом управління розвитком об'єднаних територіальних громад є розробка місцевих бізнес-ініціатив та локальних проектів інноваційного та інвестиційного спрямування, необхідність яких обумовлена сукупністю внутрішніх проблем та чинників впливу зовнішнього середовища.

Так, спостерігаються системні проблеми розвитку сучасного бізнесу в новостворених об'єднаних територіальних громадах (ОТГ), а саме: несформованість сприятливого підприємницького середовища; слабка поінформованість мешканців громади про конкурентні переваги та можливості розвитку ОТГ; нестача профільних знань, як втілити власну ідею для бізнесу, адже практика свідчить, що 99 % молодих компаній «вмирають» вже на старті свого бізнесу; слабка віра у себе, свою ідею, можливості та лінь; «витік мізків» за кордон, пошук більш сприятливого клімату для ведення бізнесу, адже у багатьох випадках інноваційна ідея створюється в Україні, а реалізується – за кордоном; недовіра до місцевої влади щодо підтримки власного бізнесу.

Вирішення вказаних проблем можливе наступним шляхом – необхідно допомогти активним, небайдужим та підприємливим мешканцям територіальної громади розвивати та просувати свої ідеї; перетворити ці ідеї в конкретні бізнес-проекти та створити максимально прозорі умови ведення бізнесу. До прикладу, саме на вирішення цих завдань і спрямована розробка місцевої громадської та бізнес-ініціативи – створення «Бізнес-школи Скалатської об'єднаної територіальної громади».

Основні цілі реалізації проекту «Бізнес-школа Скалатської об'єднаної територіальної громади» наступні: навчання основам започаткування та ведення бізнесу; створення сприятливого бізнес-клімату в ОТГ; залучення

тренерів-фахівців для проведення навчальних занять з різними категоріями мешканців ОТГ; забезпечення можливостей для організації бізнесу з використанням ресурсів громади (приміщень, майна, землі тощо).

Головним призначенням Бізнес-школи визначено: стимулювання започаткування, підтримки та «вирощування» власного бізнесу; формування підприємницької культури; створення Бізнес-школи як центру спільної бізнесової діяльності мешканців, підприємців, представників влади для економічного та соціального розквіту громади.

Діяльність бізнес-школи впливатиме на: економічно активне населення; молодь, школярів; осіб поважного віку, що стимулюватиме розвиток «срібної економіки»; підприємницькі структури, через впровадження інноваційних підходів, нових технологій ведення бізнесу; потенційних інвесторів та споживачів нового «місцевого продукту» (товарів, послуг, нових видів діяльності), що визначатимуть бренд Скалатської об'єднаної територіальної громади).

Реалізація пропонованого проекту передбачає здійснення конкретних кроків: створення навчального класу, облаштування приміщення для проведення тренінгів; укомплектування мультимедійною та комп'ютерною технікою у кількості не менше 10 обладнаних робочих місць; залучення для проведення тренінгових занять висококваліфікованих фахівців відповідного напрямку (юридичний, економічний, психологічний, ІТ) на договірних засадах; надання приміщень, оренди обладнання для реалізації власних бізнес-ідей.

Очікувані результати діяльності Бізнес-школи зорієнтовані на: підвищення рівня готовності мешканців ОТГ до започаткування власного бізнесу; створення нових робочих місць; продукування та реалізацію бізнес-проектів; формування та просування бренду Скалатської об'єднаної територіальної громади на регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Розробниками проекту визначено такі ключові заходи: пошук приміщення, придатного для проведення навчальних та тренінгових занять; облаштування приміщення, підключення до мережі Internet; придбання обладнання (ноутбуки, мультимедійний проектор, мультимедійний екран, фліп-чарти, ксерокопіювальна, аудіовізуальна техніка та канцелярські товари); пошук та залучення висококваліфікованих викладачів-тренерів; сегментування слухачів бізнес-школи за відповідними групами (за віком, інтересами, соціальним статусом); підготовка спеціальних та вибіркового навчальних програм. Джерелами фінансування реалізації даної місцевої бізнес-ініціативи можуть стати – кошти ОТГ, мешканців, інвесторів, фондів, грантових програм. Залучення коштів інвесторів та міжнародної фінансової допомоги можливе на умовах співфінансування з Скалатською об'єднаною територіальною громадою. [3]

Список використаних джерел

1. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gov.ua>.

2. Архітектоніка управління збалансованим розвитком національної економіки: кол. монографія за заг. ред. Желюк Т.Л. – Тернопіль: Крок, 2017. – 337 с.

3. Звіт про виконання госпдоговірної НДР "Розробка стратегії розвитку Скалатської міської об'єднаної територіальної громади " (№ державної реєстрації МПУ-17-2017) / Желюк Т.Л., Дудкіна О.П., Попович Т.М. та ін. – Тернопіль: ТНЕУ, 2017. – 98 с.

Аліна ЖУКОВСЬКА

Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль

МОДЕЛІ НАЦІОНАЛЬНИХ ДІЛОВИХ КУЛЬТУР В КРОСКУЛЬТУРНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Активізація процесів глобалізації та інтеграції національних економік ставить перед вітчизняними підприємствами та організаціями нові виклики і загрози. Одним із таких викликів є необхідність налагодження співпраці не лише із представниками вітчизняного бізнесу, але і з бізнес-партнерами та інвесторами із зарубіжних країн. За цих умов особливої актуальності набуває не лише володіння іноземними мовами, але і обізнаність з національними звичаями, традиціями, культурними особливостями зарубіжних країн, володіння конкретними інструментами, методами та прийомами кроскультурного менеджменту.

Кроскультурний менеджмент – це нова галузь знань для України. У вітчизняній літературі під кроскультурним менеджментом розуміють сукупність різних рівнів культури в бізнес-середовищі, які базуються на управлінні відносинами, що виникають на перетині національних і організаційних культур [1, с. 9].

В умовах культурного різноманіття представникам вітчизняного бізнесу потрібно бути добре обізнаними із видами та національними моделями ділових культур. В кроскультурному менеджменті використовуються наступні моделі та класифікації національних ділових культур: модель голландського вченого Герта Хофстеде (*G. Hofstede*); модель американського вченого Едварда Холла (*E. Hall*); класифікація національних культур Фонса Тромпенаарса та Чарлза Хемпден-Тернера (*F. Trompenaars and C. Hampden-Turner*); модель Флоренса Клакхона та Фреда Стродбека (*Fl. Kluckhohn and F.L. Strodbeck*); класифікація національних культур грецького вченого Гаррі Тріандіса (*H. Triandis*);